

Laboratorium Metod Numerycznych Aproksymacja

Instrukcja:

Na zajęciach należy wykonać poniższe zadania, dokonać testu na platformie github, a następnie sporządzić sprawozdanie zawierające odpowiedzi z komentarzami.

```
In [1]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from scipy.interpolate import splrep, splev, BSpline

##
import scipy
from typing import Union, List, Tuple

def linear_least_squares(x:np.ndarray,y:np.ndarray)-> np.ndarray:
    if len(x) != len(y) or len(x) < 2:
        return None

    #Tworzy macierz A, gdzie pierwszy wiersz to wartości x,
    #a drugi wiersz to jedynki. vstack łączy te dwie tablice w pionie, c
    A = np.vstack([x, np.ones(len(x))]).T

    #parametr(rcond=None) - wszystkie wartości singularne są brane pod u
    #[0] - wybiera pierwszy element z tej krotki, który zawiera współczyn
    #interesują nas tylko współczynniki aproksymacji, a reszta informacj
    m, c = np.linalg.lstsq(A, y, rcond=None)[0]

    return np.array([m, c])

def chebyshev_nodes(n):
    if n <= 0:
        return None
    nodes = np.cos(np.pi*np.arange(n+1)/n)
    return nodes
```

Aproksymacja funkcji jest fundamentalnym zagadnieniem w analizie numerycznej, które polega na przybliżaniu funkcji bardziej skomplikowanej przez funkcję prostszą. Jest to szczególnie użyteczne w przypadkach, kiedy mamy do czynienia z funkcjami trudnymi do analizy lub gdy potrzebujemy szybkich obliczeń numerycznych.

[Metoda Najmniejszych Kwadratów \(https://en.wikipedia.org/wiki/Least_squares\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Least_squares)

Metoda najmniejszych kwadratów jest jedną z najczęściej stosowanych technik aproksymacji. Polega ona na minimalizacji sumy kwadratów różnic między wartościami obserwowanymi a wartościami przewidywanymi przez model aproksymacyjny.

Matematycznie, jeśli mamy zbiór danych (x_i, y_i) , szukamy funkcji $f(x)$, która minimalizuje:

$$S = \sum_{i=1}^n (y_i - f(x_i))^2$$

Funkcje Sklejane (Splines) ([https://en.wikipedia.org/wiki/Spline_\(mathematics\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Spline_(mathematics)))

Funkcje sklejane, znane również jako splines, to kolejna popularna technika aproksymacji. Splines to ciągłe i gładkie funkcje, które są definiowane kawałkami przez wielomiany. W przeciwieństwie do globalnych metod aproksymacji, jak wielomiany wysokiego stopnia, splines unikają problemu oscylacji, oferując lepszą kontrolę nad kształtem krzywej aproksymacyjnej.

B-Splines (<https://en.wikipedia.org/wiki/B-spline>)

B-Splines, czyli bazowe splines, stanowią rozszerzenie idei funkcji sklejanych. Są to specjalne rodzaje splines, które zapewniają dodatkową elastyczność i kontrolę nad

Zadanie 1.

Napisz skrypt w języku Python, który dokona aproksymacji liniowej funkcji sinus:

$$y = \sin(x)$$

na przedziale od 0 do 2π używając metody najmniejszych kwadratów. Wygeneruj zbiór danych składający się z minimum 50 punktów z równymi odstępami w tym przedziale. Twoje zadanie polega na znalezieniu najlepiej dopasowanej linii prostej do tych danych.

Rozwiązanie powinno zawierać następujące punkty:

1. Wygeneruj zbiór danych (x, y) , gdzie y to wartości $\sin(x)$.
2. Napisz funkcję wykonującą aproksymację liniową metodą najmniejszych kwadratów (funkcja `linear_least_squares` z `main.py`).
3. Wyświetl oryginalne dane i dopasowaną linię na wykresie.

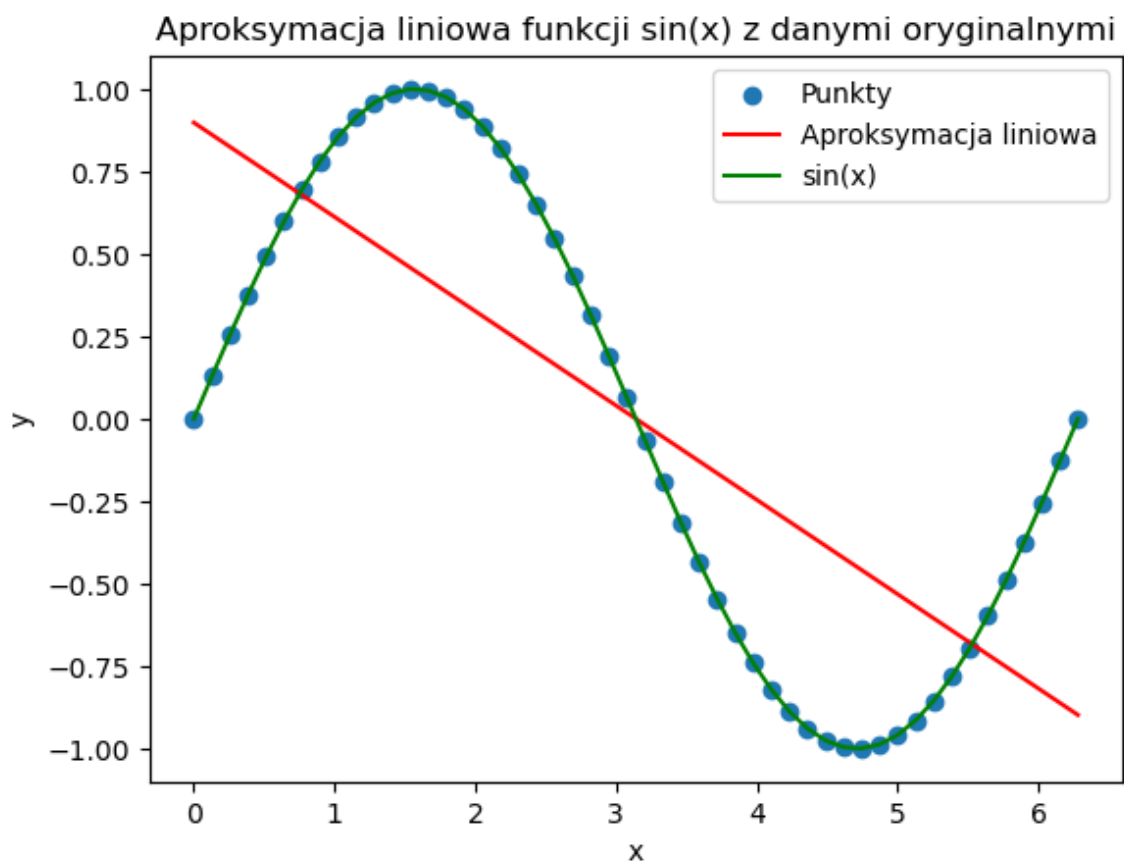
```
In [2]: # Generowanie zbioru danych
liczba_punktow = 50
wartosci_x = np.linspace(0, 2 * np.pi, liczba_punktow)
wartosci_y = np.sin(wartosci_x)

# Aproksymacja liniowa
wspolczynniki = linear_least_squares(wartosci_x, wartosci_y)

# Wygenerowanie linii aproksymacyjnej
aproks_x = np.linspace(0, 2 * np.pi, 100)
aproks_y = wspolczynniki[0] * aproks_x + wspolczynniki[1]

# Wykres
plt.scatter(wartosci_x, wartosci_y, label='Punkty')
plt.plot(aproks_x, aproks_y, color='red', label='Aproksymacja liniowa')
plt.plot(wartosci_x, wartosci_y, color='green', label='sin(x)')

plt.legend()
plt.title('Aproksymacja liniowa funkcji sin(x) z danymi oryginalnymi')
plt.xlabel('x')
plt.ylabel('y')
plt.show()
```



Zadanie 2.

Napisz skrypt w języku Python, który dokona aproksymacji wielomianowej stopnia pierwszego oraz trzeciego funkcji z poprzedniego zadania również na przedziale od 0 do 2π , używając metody najmniejszych kwadratów. Wygeneruj zbiór danych składający się z minimum 50 punktów z równymi odstępami w tym przedziale. Do wykonania obu aproksymacji użyj funkcji `np.polyfit` oraz `np.poly1d`. Zobrazuj obie aproksymacji w zestawieniu z oryginalną funkcją na jednym wykresie.

```
In [3]: # Aproksymacja wielomianowa stopnia pierwszego
wspolczynniki_poly1 = np.polyfit(wartosci_x, wartosci_y, deg=1)
aproks_poly1 = np.poly1d(wspolczynniki_poly1)

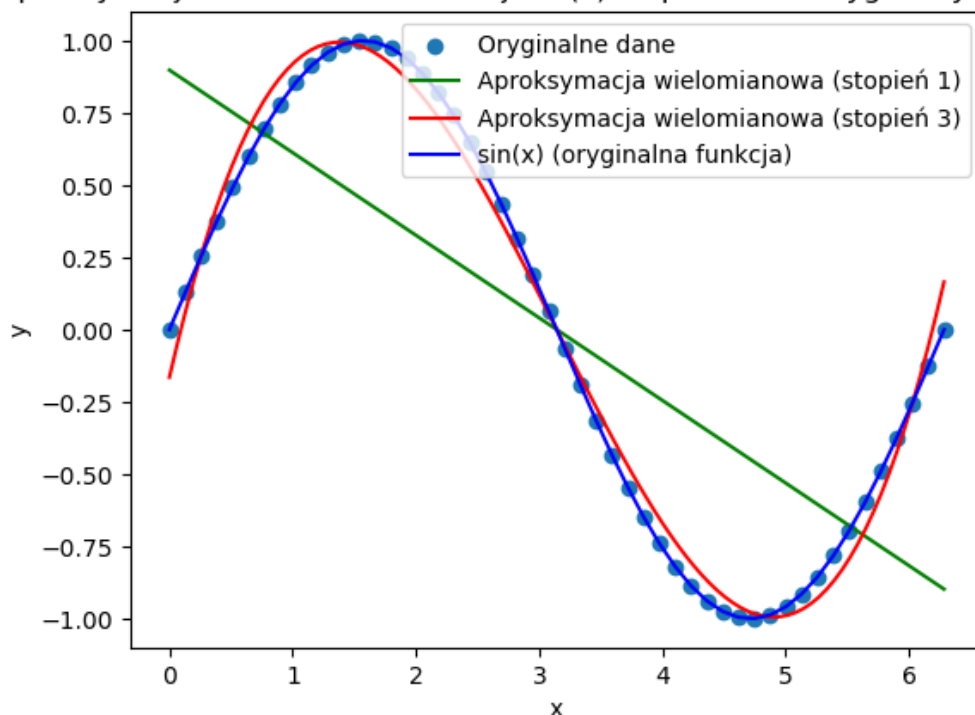
# Aproksymacja wielomianowa stopnia trzeciego
wspolczynniki_poly3 = np.polyfit(wartosci_x, wartosci_y, deg=3)
aproks_poly3 = np.poly1d(wspolczynniki_poly3)

# Wygenerowanie danych aproksymacyjnych
x_aproks = np.linspace(0, 2 * np.pi, 100)
y_aproks_poly1 = aproks_poly1(x_aproks)
y_aproks_poly3 = aproks_poly3(x_aproks)

# Wykres
plt.scatter(wartosci_x, wartosci_y, label='Oryginalne dane')
plt.plot(x_aproks, y_aproks_poly1, label='Aproksymacja wielomianowa (stopień 1)')
plt.plot(x_aproks, y_aproks_poly3, label='Aproksymacja wielomianowa (stopień 3)')
plt.plot(wartosci_x, np.sin(wartosci_x), label='sin(x) (oryginalna funkcja)')

plt.legend()
plt.title('Aproksymacja wielomianowa funkcji sin(x) na podstawie oryginalnych danych')
plt.xlabel('x')
plt.ylabel('y')
plt.show()
```

Aproksymacja wielomianowa funkcji $\sin(x)$ na podstawie oryginalnych danych

**Zadanie 3.**

Napisz skrypt w języku Python, który dokona aproksymacji funkcjami sklejanymi stopnia trzeciego funkcji na przedziale $[-1; 1]$:

$$f(x) = \frac{1}{1 + 25x^2}$$

Wygeneruj dwa warianty danych dla funkcji: Pierwszy zestaw z 15 równomiernie rozłożonymi punktami. Drugi zestaw z 15 punktami węzłów Czebyszewa (za pomocą funkcji `cheb_roots` z pliku `main.py`).

Następnie dokonaj aproksymacji tych danych przy użyciu funkcji sklepanych (splajnów) trzeciego stopnia dla obu zestawów punktów. Wyświetl na wykresie zarówno wygenerowane dane, krzywe aproksymacji dla obu zestawów punktów, jak i oryginalny przebieg funkcji. Wykorzystaj funkcje `scipy.interpolate.splrep` i `scipy.interpolate.splev` z biblioteki SciPy do stworzenia i ewaluacji splajnów. Do wizualizacji wyników użyj `matplotlib`.

Porównaj jakość dopasowania dla obu przypadków i zwróć uwagę na efekt Rungego. Czy wykorzystanie węzłów Czebysheva jest dobrym rozwiązaniem eliminacji problem efektu Rungego w tym przypadku? Uzasadnij odpowiedź.


```
In [5]: #Generowanie danych
liczba_punktow = 15

#Generowanie punktów równomiernie rozłożonych
x_rownomiennie = np.linspace(-1, 1, liczba_punktow)
y_rownomiennie = 1 / (1 + 25 * x_rownomiennie**2)

#Generowanie punktów na podstawie węzłów Czebyszewa
wezly_chebyszewa = chebyshev_nodes(liczba_punktow)
x_chebyszew = wezly_chebyszewa
y_chebyszew = 1 / (1 + 25 * x_chebyszew**2)

#Wykres danych rownomiennie rozlozonych
plt.scatter(x_rownomiennie, y_rownomiennie, label='Dane równomiernie rozłożone')

##Aproksymacja funkcji sklejanymi dla danych równomiernie rozłożonych
#Sortowanie indeksów równomiernie rozłożonych danych
indeksy_posortowane_rownomiennie = np.argsort(x_rownomiennie)

#Posortowane wartości x, y równomiernie rozłożonych danych
x_rownomiennie_posortowane = x_rownomiennie[indeksy_posortowane_rownomiennie]
y_rownomiennie_posortowane = y_rownomiennie[indeksy_posortowane_rownomiennie]

#Przeprowadzenie aproksymacji sklejaney dla posortowanych danych równomiernie rozłożonych
tck_rownomiennie = splrep(x_rownomiennie_posortowane, y_rownomiennie_posortowane, k=3)

#Ewaluacja funkcji sklejaney dla posortowanych danych równomiernie rozłożonych
y_spline_rownomiennie = splev(x_rownomiennie_posortowane, tck_rownomiennie)

#Rysowanie krzywej aproksymacyjnej na wykresie dla danych równomiernie rozłożonych
plt.plot(x_rownomiennie_posortowane, y_spline_rownomiennie, label='Splajn (rownomiennie)')

##Aproksymacja funkcji sklejanymi dla danych na podstawie węzłów Czebyszewa
#Sortowanie indeksów węzłów Czebyszewa
indeksy_posortowane_chebyszew = np.argsort(x_chebyszew)

#Posortowane wartości x, y na podstawie węzłów Czebyszewa
x_chebyszew_posortowane = x_chebyszew[indeksy_posortowane_chebyszew]
y_chebyszew_posortowane = y_chebyszew[indeksy_posortowane_chebyszew]

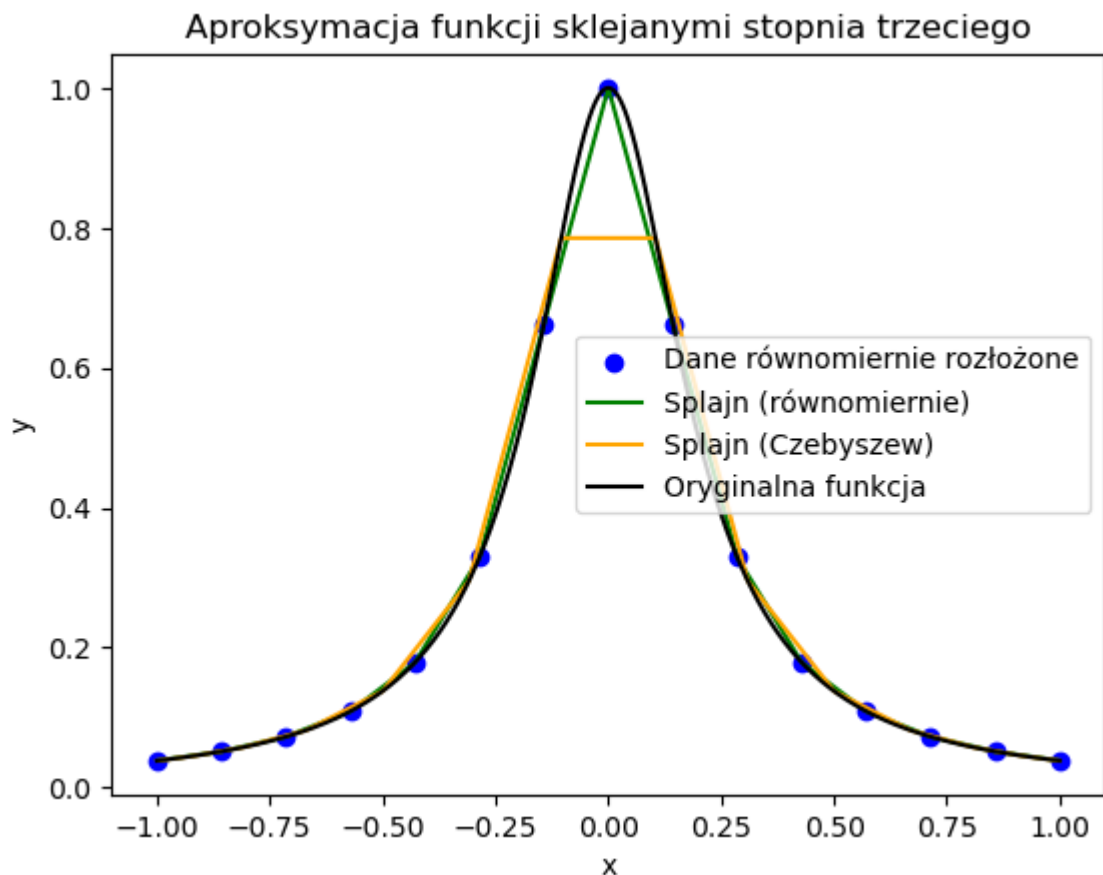
#Przeprowadzenie aproksymacji sklejaney dla posortowanych danych na podstawie węzłów Czebyszewa
tck_chebyszew = splrep(x_chebyszew_posortowane, y_chebyszew_posortowane, k=3)

#Ewaluacja funkcji sklejaney dla posortowanych danych na podstawie węzłów Czebyszewa
y_spline_chebyszew = splev(x_chebyszew_posortowane, tck_chebyszew)

#Rysowanie krzywej aproksymacyjnej na wykresie dla węzłów Czebyszewa
plt.plot(x_chebyszew_posortowane, y_spline_chebyszew, label='Splajn (Czebyszew)')

#Oryginalny przebieg funkcji
x_original = np.linspace(-1, 1, 1000)
y_original = 1 / (1 + 25 * x_original**2)
plt.plot(x_original, y_original, label='Oryginalna funkcja', color='black')

plt.legend()
plt.title('Aproksymacja funkcji sklejanymi stopnia trzeciego')
plt.xlabel('x')
plt.ylabel('y')
plt.show()
```



Mozemy zwrocic uwage, że metoda Czebyszewa nie znajduje punktu 0.

Zadanie 4.

Napisz skrypt w języku Python, który dokona aproksymacji funkcjami Bspline na przedziale $[-5; 5]$:

$$y = \sin(x) + 0.1x^2$$

używając 20 równomiernie rozłożonych punktów jako danych. Użyj B-splajnów do aproksymacji tych danych. Zastosuj B-splajny trzeciego stopnia. Porównaj krzywą aproksymacji z oryginalnymi danymi na wykresie. Podaj krótką analizę jakości dopasowania B-splajnów do danych.

Do utworzenia tej aproksymacji przydatne będą funkcje: `scipy.interpolate.splrep` oraz `scipy.interpolate.BSpline`


```
In [6]: import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
from scipy.interpolate import splrep, BSpline

def f(x):
    return np.sin(x) + 0.1 * x**2

# Generowanie danych
num_punkty = 20
dane_x = np.linspace(-5, 5, num_punkty)
dane_y = f(dane_x)

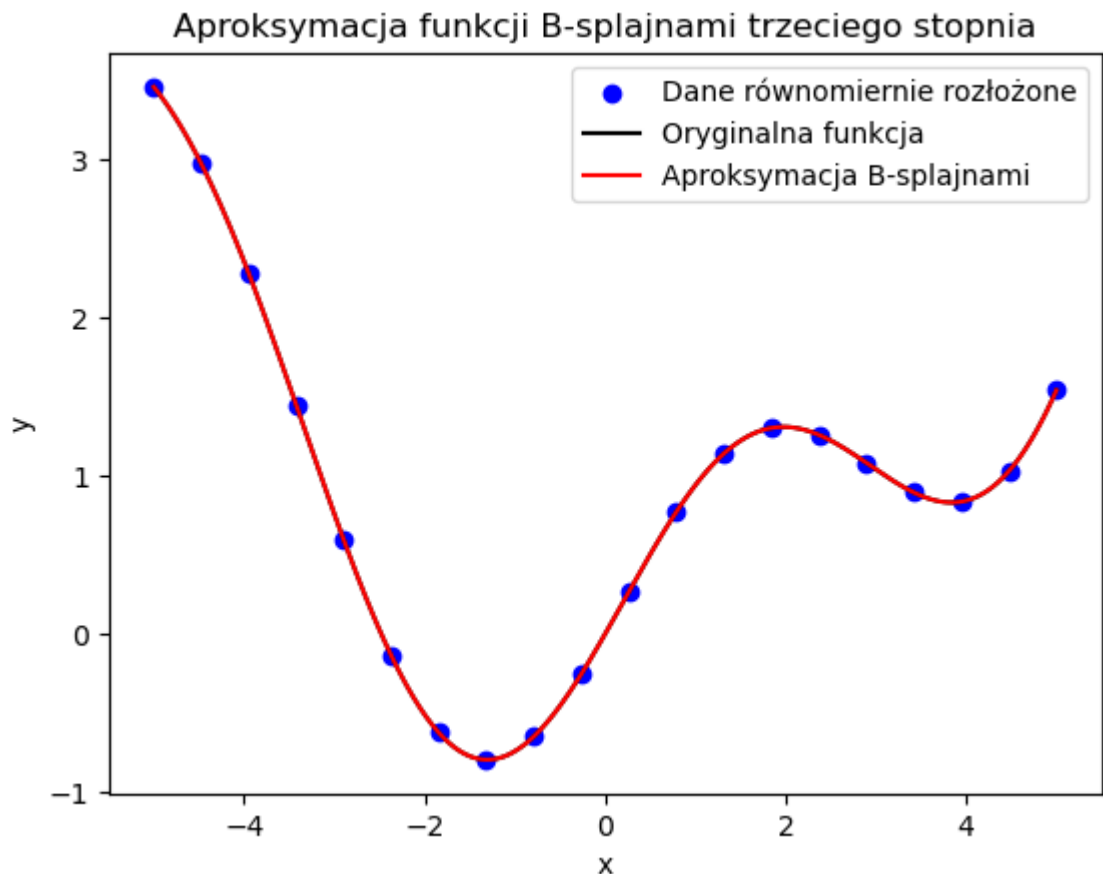
# Aproksymacja funkcji B-splajnami trzeciego stopnia

tck = splrep(dane_x, dane_y, k=3, s=0) #k określa stopień, s określa ze nie
bspline = BSpline(tck[0], tck[1], tck[2], extrapolate=False) #extrapolate=False

# Oryginalny przebieg funkcji
x_originalne = np.linspace(-5, 5, 1000)
y_originalne = f(x_originalne)

# Wykres
plt.scatter(dane_x, dane_y, label='Dane równomiernie rozłożone', color='blue')
plt.plot(x_originalne, y_originalne, label='Oryginalna funkcja', color='black')
plt.plot(x_originalne, bspline(x_originalne), label='Aproksymacja B-splajnami', color='red')

plt.legend()
plt.title('Aproksymacja funkcji B-splajnami trzeciego stopnia')
plt.xlabel('x')
plt.ylabel('y')
plt.show()
```



Materiały uzupełniające:

- [Scipy Lecture Notes \(http://www.scipy-lectures.org/index.html\)](http://www.scipy-lectures.org/index.html)
- [NumPy for Matlab users \(https://docs.scipy.org/doc/numpy/user/numpy-for-matlab-users.html#numpy-for-matlab-users\)](https://docs.scipy.org/doc/numpy/user/numpy-for-matlab-users.html#numpy-for-matlab-users)
- [Python Tutorial - W3Schools \(https://www.w3schools.com/python/default.asp\)](https://www.w3schools.com/python/default.asp)
- [NumPy \(https://www.numpy.org/\)](https://www.numpy.org/)
- [Matplotlib \(https://matplotlib.org/\)](https://matplotlib.org/)
- [Anaconda \(https://www.anaconda.com/\)](https://www.anaconda.com/)
- [Learn Python for Data Science \(https://www.datacamp.com/learn-python-with-anaconda?utm_source=Anaconda_download&utm_campaign=datacamp_training&utm_medium=bar\)](https://www.datacamp.com/learn-python-with-anaconda?utm_source=Anaconda_download&utm_campaign=datacamp_training&utm_medium=bar)
- [Learn Python \(https://www.learnpython.org/\)](https://www.learnpython.org/)
- [Wujek Google \(https://google.pl\)](https://google.pl) i [Ciocia Wikipedia \(https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Strona_g%C5%82%C3%B3wna\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Strona_g%C5%82%C3%B3wna)

